

Bibliotekų specialistai pagal COMDAT Pro Tag programą parengia galutinį įrašo formatą su MARC žymėmis.

Pro Tag programa

Programa buvo sukurta, norint padėti duomenis apdorojančiam personalui lengviau įveikti šį retrokonversijos etapą. Ji leidžia visus ekrane matomus duomenis, tiek sukurtus rankiniu būdu, tiek automatiškai, suskirstyti kategorijomis ir sugrupavus, paversti žymėtu MARC įrašu. Viso proceso metu viršutinėje ekrano dalyje matomas teksto formato įrašas. Operatorius kiekvieną segmentą, t.y. lauką, perkelia į "edit" (redakto) cilutę ir peržiūrėjęs bei aprobavęs specialiu klavišu, perkelia jį į atitinkamai pažymėtą lauką - "kirpk ir klijuok" principu. Šis metodas todėl patrauklus, kad operatoriui nereikia perrašinėti laukų, jis tiesiog kilnoja juos iš vienos vietos į kitą. Automatiškai konvertuoti tuo lengviau, kuo tinkamesnis atitinkamas OCR metodu apdoroto įrašo algoritmas. Todėl konvertuoti ISBD įrašą arba bet kurią kitą iš anksto nustatytą duomenų seką yra labai paprasta.

Išlaidos

Įranga kainuoja apie 40 000 JAV dolerių. Maždaug tiek gali kainuoti bibliotekai, kurios kataloge reikia apdoroti apie 500 000 kortelių. Taigi vienos tipinės katalogo kortelės perdėrimas kainuoja apie dolerį, o sudėtingesnės kortelės kaina gali pakilti iki 1,6 JAV dolerio, bet ir tokia

kaina yra daug mažesnė negu įprastinė rinkos kaina (į kainą įtrauktos kompiuterinės technikos ir programinės įrangos kainos). Tačiau didesnėms įstaigoms, tokioms kaip Čekijos nacionalinė biblioteka, vien įrengimai kainuos gerokai daugiau: apie 150 000 - 190 000 JAV dolerių (taigi 3 mln. kortelių konversija turėtų kainuoti apie 3 mln. JAV dolerių). Kainos kilimą diktuoja ne tik didesnio skenerių kiekio poreikis, kad galima būtų kuo greičiau baigti pirmąjį etapą, bet visų pirma galingesnio "JUKE-BOX", pajėgiančio sukaupti ir apdoroti žymiai daugiau įrašų, kaina.

Mažesnėms bibliotekoms, kurjoms ir 40 000 JAV dolerių gali būti per brangu, geriau būtų sudaryti skenavimo ir OCR konversijos sutartį su COMDAT, kurio vykdytojai rūpintųsi konversija. Ateityje du pirmuosius etapus galėtų atlikti nebūtinai COMDAT kompanija. Tai galėtų būti bet kuri firma, geriau COMDAT parengta, kuri galėtų pagal sutartį dirbti atskiroms bibliotekoms. Jei būtų sudaryta kompanija, kurios darbuotojai būtų pasirengę bibliotekiniam darbui, galima būtų sudaryti sutartį visam procesui, nors veikiausiai kompanijos būtų prašoma atlikti tik pirmojo etapo darbus (skenuoti katalogą).

Iš viso to galima spręsti, kad tik paskutiniame etape prireiks kvalifikuotų bibliotekos darbuotojų, o pirmuosiuose dviejuose etapuose, nors ir jiems reikia bibliotekos paramos ir pasirengimo, didžioji dalis katalogo darbuotojų visai nedalyvauja. Darbas pagal sutartis turi dar ir tokį privalumą, kad visam projektui vadovauja, jį rengia ir prižiūri samdytas personalas, o bibliotekos darbuotojai gali dirbti savo įprastus darbus.

Iš anglų k. vertė N. Bulotaitė

UDK 022.9+025.3/6:681.3

Nacionalinės ir universiteto bibliotekos retųjų knygų kolekcijos retrospektyvusis katalogavimas

Tinka KATIĆ

Nacionalinė ir universiteto biblioteka, Zagrebas, Kroatija

1. Istorija

Retųjų spaudinių kolekcijos istorija - tai Nacionalinės ir universiteto bibliotekos istorija. Biblioteka buvo įkurta 1606 m. kaip Collegium Societatis Iesu biblioteka. Ilgainiui, joje buvo sukaupta daug vertingų knygų ir rankraščių priklausiusių įžymiesiems kroatams ir įvairioms įstaigoms. XIX a. pabaigoje buvo įsigytos ir papildė kolekciją dvi labai reikšmingos privačios Ljudevito Gajaus ir Nikolo Zrinskio bibliotekos. Šis pirkinys paskatino tuometinį bibliotekos direktorių Ivaną Kostrenčičą paprašyti Vyriausybės leidimo atidaryti skaityklą, kurioje būtų kaupiamos retosios knygos ir rankraščiai. Kostrenčičo prašymas buvo patenkintas 1894 m. birželio 24 d., ir nuo tada kolekcija tapo atskiru padaliniu.

Kolekcijoje sukauptas didžiausias senųjų kroatų knygų nuo XV a. iki 1835 m. ir kitų tautų bei kultūrų senų retųjų knygų rinkinys. Kolekciją sudaro 9236 knygos, suskirstytos į 11 grupių. Zrinskių ir Kuševičių šeimų bibliotekos traktuojamos kaip atskiros kolekcijos.

2. Automatizacija

Kolekcijos knygos sukataloguotos ir vartotojai gali jas susirasti įvairiuose korteliniuose kataloguose: kartografiniame, abėcėliniame ir sisteminiame. Kataloguose sukaupta detali informacija ir jie atlieka savo pagrindines funkcijas.

Pastaraisiais metais padidėjęs susidomėjimas nacionaline kultūra ir palikimu atvėrė Retųjų knygų kolekciją naujos rūšies vartotojams. Šių vartotojų poreikiams tenkinti reikalinga informacija turi būti tiesiogiai ir lengvai prieinama.

Detaliau panagrinėsime bibliografinio įrašo funkcijas. Šiuo tikslu apibrėžėme bibliografinį įrašą, kuris turi atitikti pagrindines abėcėlinio katalogo funkcijas ir specifines atitinkamos medžiagos rūšies funkcijas. Tos specifinės funkcijos sujungia į vieną vietą bibliografinius įrašus, kurie yra:

- susiję su konkrečiu asmeniu,
- išleisti/išspausdinti tam tikroje vietoje arba tais pačiais metais ar tuo pačiu laikotarpiu,

- to paties fizinio ar intelektualinio žanro,
- panašūs fiziniiais požymiais,
- atskleidžiantys tą patį šaltinį.

1990 m. biblioteka idiegė naują informacinę sistemą CROLIST. Ši integrali sistema parengta Nacionalinės ir universiteto bibliotekos bei Kroatijos informacinio tinklo vartotojams. Ji pagrįsta UNIX operacine sistema ir ORACLE duomenų bazių valdymo sistema. CROLIST sudaro sąlygas naudotis autorizuotais įrašais ir kurti naujus UNIMARC laukus antikvarinei medžiagai¹.

Duomenų paieškai ir atrankai bei perdavimui CROLIST sistemos retųjų knygų kompiuteriniais įrašais gali naudotis bibliotekos skaitytojai, Kroatijos bibliotekų ir informacinio tinklo vartotojai, užsienio vartotojai per Internet.

Adresas:

nsb2.nsb.hr 161.53.80.4	X.25
login: opacl	arba 621914110000303
password: <return>	login: opacl
	password: <return>

3. Retrospektyvusis katalogavimas

Pirmasis retrospektyviojo katalogavimo tikslas - suvestinis Kroatijos bibliotekose esančių kroatų knygų ir senų knygų katalogas. Retųjų knygų kolekcija kataloguojama pagal chronologiją. Pagaliau šis katalogas taps pagrindine įrašų baze kitoms bibliotekoms, norinčioms kataloguoti savo fondus.

Antrasis tikslas - rankinio spausdinimo epochos nacionalinė bibliografija. Suvestinio katalogo įrašų forma yra nacionalinės bibliografijos branduolys, kurį būtina papildyti kitų šaltinių duomenimis.

Trečiasis tikslas - suvestinis Kroatijos bibliotekose esančių užsienio retųjų ir senų knygų katalogas. Jis bus formuojamas tokiais pat principais, kaip ir suvestinis Kroatijos bibliotekose esančių kroatų knygų ir senų knygų katalogas.

Ketvirtasis tikslas - keitimasis įrašais ir bendradarbiavimas įvairiuose tarptautiniuose projektuose:

- Europos mokslinių bibliotekų konsorciumo duomenų bazė - Europos retųjų knygų duomenų bazė², ir

- Europos Sąjungos projektas CoBRA Pro/Lib UNIMARC.

Penktasis tikslas - medžiagos apsauga.

Bibliografinį įrašą galima papildyti konkrečiau turimo egzemplioriaus specifiniais duomenimis, kuriuos gali pridėti suvestinio katalogo sudaryme dalyvaujančios bibliotekos. Paieška pagal specifinius duomenis padės vartotojui pasirinkti reikalingą egzempliorių, atitinkantį jo poreikius, ir susirasti įstaigą, kurioje yra šis egzempliorius. Apsaugos požiūriu pagrindinis įrašo, turinčio tokius duomenis, uždavinys yra nukreipti skaitytoją į mažiau žinomus ar rečiau vartojamus fondus ir saugoti labai intensyviai naudojamas didelių ir gerai žinomų fondų kolekcijas¹.

4. Darbo eiga

Norint taikyti kompiuterinę technologiją, būtina laikytis standartų. Todėl pirmasis darbo etapas buvo susipažinti, surinkti ir pritaikyti tarptautinius ir nacionalinius standartus, bei įdiegti juos CROLIST sistemoje.

Nacionalinės ir universiteto bibliotekos automatizacija buvo pradėta 1980 m. Kompiuterinių bibliografinių įrašų formatu pasirinktas UNIMARC, kuris buvo pritaikytas Kroatijos katalogavimo taisyklėms "Pravilnik i priručnik za izradbu abecednih kataloga", kurias parengė Eva Verona. UNIMARC pasirinkimas atitinka Visuotinės bibliografinės apskaitos pagrindinę koncepciją.

Darbo rezultatai buvo pateikti seminare "Senų ir retųjų spaudinių katalogavimo standartizacija", kuris įvyko Zagrebe 1992 m. gruodžio mėnesį. Seminaro medžiagoje pateikti pagrindiniai senų knygų katalogavimo standartai, vadovai ir žinynai⁴. Toje medžiagoje esančius standartus galima suskirstyti į tris grupes:

- bibliografinio aprašo standartai,
- paieškos pradžienų nustatymo standartai,
- kompiuterinio katalogavimo standartai.

4.1. Retųjų knygų katalogavimas: retrospektyvioji konversija arba retrospektyvusis katalogavimas

Senų knygų duomenų bazės formuojamos atliekant einamąjį katalogavimą, retrospektyvųjį katalogavimą, tikrinant knygas *de visu* ir atliekant retrospektyvųjį konvertavimą iš įvairių šaltinių.

Norėdami nuspręsti, kurį metodą pasirinkti, ištyrėme:

- pačią kolekciją,
- konvertavimo šaltinius (spausdintas ar ranka rašytas katalogo korteles, specialiuosius katalogus),
- katalogų rūšis (lentyninį sąrašą, abėcėlinį ir sisteminių katalogus),
- kolekcijos knygų skaičių (9236 tomiai),
- kalbų skaičių ir rūšis,
- vartojamus ženklus,
- praktiškai taikomas katalogavimo taisyklės ir jų standartų atitikimą,

- projekto įgyvendinimo terminus⁵.

Kadangi kolekcija ne tokia didelė, bet knygos labai vertingos, išnagrinėję konvertuojamus šaltinius ir turimą technologiją, pasirinkome retrospektyvųjį katalogavimą peržiūrint knygas *de visu*. Pasikloviame Klaudijos Fabian retrospektyviojo katalogavimo apibrėžimu, kuriame ji nurodo, kad daug svarbiau atlikti retrospektyvųjį knygų katalogavimą *de visu*, negu atrinkti tik anksčiau nekataloguotas knygas⁶.

Buvo atsakyta kataloguoti inkunabulus, nes dar nėra galutinai susitarta dėl viduramžių autorių vardų užrašymo formų.

Pradėtos kataloguoti XVI a. kroatų knygos, nes autorių vardų užrašymo formos jau nustatytos ir tai yra nacionalinės vardų formos.

5. Pavyzdžiai

Pateikiame CROLIST parengtus senų ir retųjų kroatų knygų bibliografinių ir autorizuotų įrašų pavyzdžius. Senų ir retųjų knygų katalogavimas turi išreikšti idealaus egzemplioriaus apibūdinimą bei atspindėti visą leidimą, be to, turi atskleisti ir aprašomosios knygos ypatybes, skiriančias ją nuo visų kitų to paties leidimo egzempliorių. Norint atskleisti šias ypatybes, reikėjo išplėsti UNIMARC ir sukurti naujus laukus bei pritaikyti kitus, kurie laikui bėgant tapo privalomi senoms knygoms kataloguoti.

Štai šie UNIMARC laukai:

0-- IDENTIFIKACIJOS BLOKAS

012 Identifikacijos žymė.

Šis laukas neprivalomas. Kadangi nėra griežtos identifikacijos žymės formuluotės.

1-- KODUOTŲ DUOMENŲ BLOKAS

140 Koduotų duomenų laukas - bendras antikvarinei medžiagai.

Atitinkamas šiuolaikinių knygų katalogavimo laukas yra 105. Jį sudarantys duomenys, pavyzdžiui, iliustracijų kodai, turinio formos kodai, literatūros kodas ir biografijos kodas yra pritaikyti antikvarinei medžiagai. Specialiai šiam tikslui sukurti duomenų elementai: pagalbinė medžiaga knygoms ir graviūroms, vandens ženklų kodai, leidėjo kodas, spaustuvininko kodas ir ornamentinių priemonių kodas.

Taikytina idealiajam egzemplioriui.

141 Koduotų duomenų laukas - specifinės egzemplioriaus ypatybės.

Šiame lauke koduota forma rašomos specifinės egzemplioriaus ypatybės. Duomenų elementai: įrišimo medžiagos kodas, įrišimo rūšies kodas, "kuo įrišta" kodas, knygos būklė - įrišimo ir pačios knygos.

Taikytina aprašomam egzemplioriui.

3-- PASTABŲ BLOKAS

ISBD(A) 7.9 punkte pastabos apie turimą knygos egzempliorių atskirtos nuo kitų pastabų. Čia pateikiami duomenys apie įrišimą, trūkstumus lapus, defektus, ryšius su kita informacija ir t.t. Kadangi tai svarbu, sukūrėme UNIMARC specialius egzemplioriaus pastabų laukus:

316 Pastabos apie turimą egzempliorių.

Šiame lauke sukauptos pastabos apie turimo egzemplioriaus ypatybes, pavyzdžiui, trūkstumus lapus, įrišimą, leidimo egzempliorių skaičių ir t.t.

317 Pastabos apie kilmę.

Lauke egzemplioriaus kilmė rašoma taip, kaip ji matyti iš knygos, pavyzdžiui, ekslibrisai, autoriaus ir savininko autografa, antspaudai ir t.t.

318 Pastabos apie būklę.

Lauke įrašomi duomenys apie konservavimą ir priežiūrą.

321 Pastabos apie bibliografines nuorodas.

ISBD(A) 7.0 punkte nurodoma, jog pastabos apie bibliografines nuorodas yra privalomos inkunabulams ir rekomenduojamos seniausių spausdintų knygų aprašymams. Jos pateikiamos standartinė santrumpų forma.

4-- RYŠIO APRAŠŲ BLOKAS

481 Taip pat įrišta šioje knygoje

482 Susijęs su

\$ 5 polaukyje nurodoma įstaigos sigla

Laukai 012,141, 200 (kai įterpti į ryšio laukus 481 ir 482), 316,317,318, 7-- , kurie susiję su aprašomu egzemplioriumi, turi polaukį \$ 5, nurodantį įstaigą - egzemplioriaus savininkę. Polaukis privalomas, jei apraše yra bent vienas iš išvardytų laukų.

6-- TEMINĖS DALYKINĖS ANALIZĖS BLOKAS

620 Vieta kaip paieškos pradmuo.

Labai svarbu užrašyti skelbimo vietą. Valstybės pavadinimas dabar rašomas kroatų kalba, o vietos pavadinimas rašomas originalo kalba, išskyrus keletą atvejų: Rim - tai Roma, Beč - Viena, Firenca - Florencija, Budimpešta - Budapeštas ir t.t. Vietos pavadinimas yra labai svarbus spaudos istorijai, todėl jis būtinas elementas.

1 pavyzdys

Įrašo yra specifiniai antikvarinės medžiagos laukai:

140 Koduotų duomenų laukas: bendras antikvarinei medžiagai.

141 Koduotų duomenų laukas - specifinės egzemplioriaus ypatybės.

316 Pastaba apie turimą egzempliorių.

318 Pastaba apie būklę (išsaugojimo būklės konstatavimas).

Tai geras pavyzdys, kuriame antraštinio lapo elementų išdėstymo tvarka atitinka UNIMARC 200 lauko polaukių eiliškumą:

\$a pagrindinė antraštė

\$e paantraštiniai duomenys

\$f pirmieji atsakomybės duomenys

\$g kiti atsakomybės duomenys

Vertėjo vardas yra ne antraštiniame lape, o dedikacijoje. Jis pateikiamas laužtiniuose skliaustuose. Šių atsakomybės duomenų šaltinis paaiškinamas pastaboje.

-bib-950725033----- 00000iam0 2200000 45 --
-----20/11/95--

ptag, (c) 1993, 3A Zg

001		950725033			
100	##	\$a	19950725d1554	y0hrvy0191	ba
101	1#	\$a	ita		
		\$c	spa		
102	##	\$a	IT		
140	##	\$a	cfgk cbb yyyb 1000		
141	##	\$a	a a0cc		
		\$5	NSB, RIIIF-8o-321		
200	1#	\$a	L' arte del navigar		
		\$e	in la qual si contengono le regole, de chiarationi, secreti et auissi alla bona nauegation necessarij		
		\$f	composta per l'eccl. dottor m. Pietro da Medina		
		\$g	et tradotta de lingua Spagnola in volgar italiano <fra Vincenzo Paletino da Corzula>		
210	##	\$a	In Vinetia		
		\$c	ad instantia di Gioanbattista Pedrezano, libraro al segno della Torre, a pie del ponte di Rialto		
		\$d	1554.		
		\$f	nella stamparia de Aurelio Pincio		
215	##	\$a	<12>, CXXXVII listova		
		\$c	ilustr.		
		\$d	8° (21 cm)		
300	##	\$a	Izv. stv. nasl.: Arte de navigar / Pedro Medina		
300	##	\$a	Jed. oblik imena prevoditelja: Vinko Paletin		
300	##	\$a	Ime prevoditelja preuzeto iz posvete s lista <4>		
316	##	\$a	Uvezano u kožnate korice		
		\$5	NSB, RIIIF-8o-321		
316	##	\$a	Na poledini prednje prednje korice rukopisna bilješka		
		\$5	NSB, RIIIF-8o-321		
318	##	\$a	Pregledano		
		\$c	19950725		
		\$l	Oštećen uvez		

- \$n Restaurirati uvez i očistiti listove
 \$5 NSB, RIIF-8o-321
 500 10 \$3 950725085
 \$a Arte de navegar
 \$m talijanski prijevod
 620 ## \$a Italija
 \$d Venecija
 686 ## \$a 474
 \$2 NSB
 700 #1 \$3 930716140
 \$a Medina
 \$b Pedro
 702 11 \$3 930603146
 \$a Paletin
 \$b Vinko
 \$4 730
 702 11 \$3 950725086
 \$a Pederzano
 \$b Giovanni Battista
 \$4 650
 702 11 \$3 950720082
 \$a Pinzi
 \$b Aurelio
 \$4 750
 801 #0 \$a HR
 \$b NSB, R
 \$g HR PPIAK
 980 ## \$b C
 990 ## \$a RIIF-8o-321
 990 ## \$a 62.643 (st. sig.)
 990 ## \$a SM.26.D.4. (st. sig.)

2 pavyzdys

Stengėmės išlaikyti antraštinio lapo elementų išdėstymo tvarką 200 lauke "Pagrindinė antraštė ir atsakomybės duomenys". Pagrindinė antraštė ir atsakomybės duomenys pateikiami \$a polaukyje, po kurio dviejuose pasikartojančiuose polaukiuose \$e yra paantraštiniai duomenys. Darydami kompromisą tarp ISBD(A) reikalavimų ir mūsų katalogavimo taisyklių, siūlome naują taisyklę.

Šiame įrašė taip pat yra laukai: 140, 141, 316, 317 ir 318.

317 lauke - pastaboje apie kilmę - rašomas ankstesnis knygos savininkas Niko Nardelli. Jo vardas pakartojamas trečiame paieškos pradžios lauke 702 su santykio kodu 390 (buvęs savininkas) polaukyje \$4. Įstaiga, kuriai priklauso egzempliorius ir egzemplioriaus saugojimo šifrai užrašomi \$5 polaukyje.

-bib-950411117-----00000iam0 2200000 45-----
 -----20/11/95--

ptag, (c) 1993, 3A Zg

- 001 950411117
 100 ## \$a 19950411d1585 y0hrvy0191 ba
 101 0# \$a ita

- 102 ## \$a IT
 140 ## \$a a cia yyyb 1000
 141 ## \$a b b0db
 \$5 NSB, RIIF-8o-293
 200 1# \$a Discorsi di m. Nicolo Vito di Gozze
 \$e sopra Le methcore d'Aristotile
 \$e ridotti in dialogo e divisi in quattro giornate
 210 ## \$a In Venetia
 \$c appresso Francesco Ziletti
 \$d 1585.
 215 ## \$a <12>, 147 listova
 \$c ilustr.
 \$d 8° (21 cm)
 300 ## \$a Jed. oblik autorova imena: Nikola Vitov Gučetić
 300 ## \$a Listovi 3-9: Alla non men bella, che virtuosa e gentil donna Fiore Zuzori in Ragugia / Maria Gondola
 316 ## \$a Uvezano u bijele kožnate korice
 \$5 NSB, RIIF-8o-293
 317 ## \$a Na predlistu zapis: Dragom prijatelju Vitu potomku slavnog auktoru poklanja Niko Nardelli. Zadar, 6. I. <19>10.
 \$5 NSB, RIIF-8o-293
 318 ## \$a Pregledano
 \$5 NSB, RIIF-8o-293
 \$n Restaurirati uvez
 \$c 19950411
 \$l Oštećen uvez
 320 ## \$a Kazalo
 606 ## \$3 940509115
 \$a Dijalozi
 \$y Hrvatska
 \$z 16. st.
 \$2 rbgenr
 620 ## \$a Italija
 \$d Venecija
 686 ## \$a 307-19
 \$2 NSB
 700 #1 \$3 910610009
 \$a Gučetić
 \$b Nikola Vitov
 702 11 \$3 950412045
 \$a Ziletti
 \$b Francesco
 \$4 750
 702 11 \$3 950412052
 \$a Gundulić
 \$b Marija
 \$4 080
 702 11 \$3 920702018
 \$a Nardelli
 \$b Niko
 \$4 390
 \$5 NSB, RIIF-8o-293

- 801 #0 \$a HR
 \$b NSB, R
 \$g HR PPIAK
 980 ## \$b C
 990 ## \$a RIIF-8o-293
 990 ## \$a R 2604 (st. sig.)

3 pavyzdys

Yra trys "Statuta Iadertina" egzemplioriai. Pastabose apie turimą egzempliorių aprašėme tik b ir c egzempliorius:

- 316 įrišimo medžiaga
 316 įsigijimo duomenys ar sąlygos
 318 b - gerai išsilaikęs
 c - nevisas- trūksta lapų
 606 žanro rubrika

-bib-950426082-----00000iam0 2200000 45-----
 -----20/11/95--

ptag, (c) 1993, 3A Zg

- 001 950426082
 100 ## \$a 19950426d1564 y0hrvy0191 ba
 101 0# \$a lat
 102 ## \$a IT
 140 ## \$a c cda yyyb 1000
 141 ## \$a 1 b0ac
 \$5 NSB, RIIF-8o-434 primj. b
 200 1# \$a Statuta Iadertina
 \$c cum omnibus reformationibus in hunc usque diem factis
 \$c addito q. indice locupletissimo nunc primum typis excussa
 210 ## \$a Venetiis
 \$c apud Dominicum de Farris
 \$d 1564.
 215 ## \$a <22>, 128, <4> lista
 \$c ilustr.
 \$d 8° (21 cm)
 316 ## \$a Uvezano u bijele kožnate korice
 \$5 NSB, RIIF-8o-434 primj. b
 316 ## \$a Uvezano u svijetle kožnate korice s utisnutim ornamentom; nedostaju listovi 1 i 128 do kraja, dodano 14 listova rukom pisanog teksta iz 17. i 18. st.
 \$5 NSB, RIIF-8o-434 primj. c
 316 ## \$a Kupljeno 24. VII. 1969.
 \$5 NSB, RIIF-8o-434 primj. c
 317 ## \$a Na predlistu i listu a2 pečat: Biblioteka Drage Magjera Split
 \$5 NSB, RIIF-8o-434 primj. c
 318 ## \$a Pregledano
 \$c 19950426
 \$l Dobro očuvano
 \$5 NSB, RIIF-8o-434 primj. b
 318 ## \$a Pregledano

- \$l Nepotpun primj., dobro očuvan
 \$5 NSB, RIIF-8o-434 primj. c
 \$c 19950426
 320 ## \$a Kazalo
 606 ## \$3 950426081
 \$a Statuti
 \$y Hrvatska
 \$z 16. st.
 \$2 rbgenr
 620 ## \$a Italija
 \$d Venecija
 702 11 \$3 930301087
 \$a Farri
 \$b Domenico
 \$4 750
 702 11 \$3 950426080
 \$a Magjer
 \$b Drago
 \$4 390
 \$5 RIIF-8o-434 primj. c
 801 #0 \$a HR
 \$b NSB, R
 \$g HR PPIAK
 980 ## \$b C
 990 ## \$a RIIF-8o-434 primj. a, b, c
 990 ## \$a R 2521 primj. b (st. sig.)
 990 ## \$a SM.27.B.5. (st. sig.)

4 pavyzdys

\$a polaukis pakartojamas kitoms to paties autoriaus veikalų antraštėms: šiame dokumente yra trys Polikarpo veikalai. Paieška galima pagal visas antraštes.

-bib-950721025-----00000iam0 2200000 45-----
 -----20/11/95--

ptag, (c) 1993, 3A Zg

- 001 950721025
 100 ## \$a 19950721d1518 y0hrvy0191 ba
 101 0# \$a lat
 102 ## \$a IT
 140 ## \$a g cbb yyyb 1100
 141 ## \$a b a0aa
 \$5 NSB, RIIF-8o-197 primj. a
 200 1# \$a M. Jo. Policapi Severitani Sibenicensis Dalmatae ... Grammatices horisticae methodicae et exegeticae
 \$e libri tres
 \$a el De arte metrica libellus
 \$a cum Arte retrogradi carminis opus
 210 ## \$a Perusiae
 \$c apud Leonem per Cosmum cognomine Blanchinum Veronensem
 \$d 1518.
 215 ## \$a <30> listova

- \$c ilustr.
\$d 8° (21 cm)
- 300 ## \$a Jed. oblik autorova imena: Ivan Polikarp Severitan
- 300 ## \$a Podaci o tiskanju iz kolofona
- 316 ## \$a Uvezano u svijetle kožnate korice
\$5 RIIIF-80-197 primj. a
- 316 ## \$a Na unutarnjoj strani stražnje korice naljepnica : Emil Stierli Buchbinderei Zurich
\$5 NSB, RIIIF-80-197 primj. a
- 318 ## \$a Pregledano
\$c 19950721
\$l Pri uvezu margine s tipografskim signaturama odrezane; dobro očuvano
\$5 NSB, RIIIF-80-197 primj. a
- 321 1# \$a Jurić. Scriptorum, sv. 1/1, str. 53
- 620 ## \$a Italija
\$d Perugia
- 686 ## \$a 188/116
\$2 NSB
- 700 #1 \$3 950721004
\$a Polikarp Severitan
\$b Ivan
- 702 11 \$3 950721005
\$a Bianchini
\$b Cosimo
- 801 #0 \$a HR
\$b NSB, R
\$g HR PPIAK
- 980 ## \$b C
- 990 ## \$a RIIIF-80-197 primj. a, b
- 990 ## \$a R 2.666 (st. sig.)

5 pavyzdys

Kito autorius veikalo pagrindinė antraštė rašoma pasikartojančiame \$c polaukyje. Jis nėra paieškinis, todėl polaukių duomenys rašomi pasikartojančiame ryšio lauke 423, kad būtų įmanoma paieška.

-bib--950412067-----00000iam0 2200000 45-----
-----20/11/95--

ptag, (c) 1993, 3A Zg

- 001 950412067
- 100 ## \$a 19950412d1544 y0hrvy0191 ba
- 101 0# \$a lat
- 102 ## \$a CH
- 140 ## \$a c cga yyyb 1000
- 141 ## \$a a a0ba
\$5 NSB, RIIIF-160-27
- 200 1# \$a Coriolani Cepionis Dalmatae De Petri

- Mocenici imperatoris gestis libri tres
- \$c Item Conadi Wengeri Brixiensis De bello inter Sigismundum archistrategum Austriae et Venetos libellus
- \$c Praetera Michaelis Coccinii Tubingensis De bellis Italicis
- \$e liber unus
- 205 ## \$a <2. izd.>
- 210 ## \$a Basileae
\$c per Robertum Winter
\$d 1544.
- 215 ## \$a <20>, 242, <6> str.
\$d 16° (15 cm)
- 300 ## \$a Jed. oblici imena autora: Koriolan Cipiko, Conrad Wenger, Michael Koechlin
- 300 ## \$a 1. izd.: Venetiis, 1477. —> HBL, sv. 2, str. 679
- 300 ## \$a Carolo Wolfgango Rhoelingero optima spei puero Ioannes Herold Acropolita bene agere: listovi <2-6> ; Coriolanus Cepio ... Marco Antonio Mauroceno equiti apud illustrisimu Ducem Burgundiae Venetorum oratori felicitatem: listovi <9-10>
- 316 ## \$a Uvezano u bijele kožnate korice
\$5 NSB, RIIIF-160-27
- 317 ## \$a Na nasl. str. zapis: Georg. Remus D.
\$5 NSB, RIIIF-160-27
- 318 ## \$a Pregledano
\$c 19950412
\$l Oštećen uvez
\$n Restaurirati uvez
\$5 NSB, RIIIF-160-27
- 423 #1 \$1 2001#SvDe bello inter Sigismundum archistrategum Austriae et Venetos libellus
\$1 700#1\$aWenger\$bConrad
- 423 #1 \$1 2001#SvDe bellis Italicis
\$1 700#1\$aKoechlin\$bMichael
- 620 ## \$a Švicarska
\$d Basel
- 686 ## \$a 155/145
\$2 NSB
- 700 #1 \$3 930416084
\$a Cipiko
\$b Koriolan
- 702 11 \$3 930722266
\$a Winter
\$b Robert
- 801 #0 \$a HR
\$b NSB, R
\$g HR PPIAK

- 980 ## \$b C
- 990 ## \$a RIIIF-160-27
- 990 ## \$a R 2679 (st. sig.)

6 pavyzdys

Labai sudėtingas katalogavimo atvejis. Trūksta antraštinio lapo duomenų, o pati knyga yra svarbus Kroatijos kultūros palikimas.

3-- pastabų paaiškinimas:

- pagrindinės antraštės pastabos: vertimo pastaba, antrosios dalies antraštė
- rašto sistemos pastaba
- skelbimo vietos ir t.t. pastaba
- atsakomybės duomenų pastabos: vertėjai, bibliografinis pirmtakas, spaustuvininkas ir t.t.
- turinio pastaba
- įsigijimo sąlygų pastabos ir
- pastabos apie dviejų aprašomų egzempliorių ypatybes.

7-- bloke (paieškos pradmenys) surašyti visų asmenų ir kolektyvų, atsakingų už dokumento sukūrimą arba dalyvavusių jį kuriant, vardai. Atsakomybė išreiškiama šiais santykio kodais:

- 730 - vertėjas
- 290 - dedikacijos autorius
- 750 - spaustuvininkas
- 100 - bibliografinis pirmtakas
- 390 - buvęs savininkas

Jei norima įrašyti visus duomenis, kurie yra knygoje, UNIMARC tam suteikia visas priemones ir galimybes.

-bib--920706095-----00000nam0 22000001
45-----20/11/95--

ptag, (c) 1993, 3A Zg

- 001 920706095
- 100 ## \$a 19920706d1562 y1hrvb0191 ma
- 101 1# \$a hrv
\$b ger
\$c slv
- 102 ## \$a DE
- 140 ## \$a a cad yyyb 1000
- 141 ## \$a bg b0bb
\$5 NSB, RIIA-80-10
- 200 1# \$a Postila to est Kratko istlmačenje vsih' nedelskih' evangeliu' i poglaviteih' prazdnikov skrozi vse leto sada naiprvo hrvatskimi slovi štampana...
\$d Kurtze Auslegung ueber die Sonntags unnd der fuernembsten Fest Evangelia durch das gantz Jar jetzt erstlich in Crobatscher Sprach mit Crobatischen Buchstaben getruckt
- 210 ## \$a V Tubingi
\$c <s.n.>
\$d č.f.m.b. <1562>
\$e <Urach

- \$g Ivan Ungnad>
- 215 ## \$a <13>, s.j.v. <233>, <1> list
\$c ilustr.
\$d 8° (21 cm)
- 300 ## \$a Prijevod djela: Hishna postilla d. Martina Luthera zheste nedelske inu teh imenitishu evangelie skusi ceju lejtju skusi Primosha Truberia
- 300 ## \$a Nasl. 2. dijela: Drugi del ove kratke postile svih' evangelia koe se u dnech prazdnikov' od svetac' pripovidaju Glag.
- 300 ## \$a Preveli Anton Dalmatin i Stjepan Konzul Istranin —> HBL, sv. 1, str. 187, 189
- 300 ## \$a "... Izuzevši Postilu, koja je 1568. tiskana u Regensburgu, Dalmatin-Konzulova izdanja tiskana su u Urachu, s naznakom najbližeg sveučilišnog grada Tuebingena kao mjesto izdanja ..." —> HBL, sv. 1, str. 187; ime tiskara preuzeto iz: Pelc. Biblija priprostih, str. 33-38
- 300 ## \$a "... Ona je sastavljena prema Trubarovoj "kratkoj postili" iz 1557/58. koja je pak priredena prema djelima Luthera, Brenza, Lossiusa i Melanchthona ..." —> Pelc. Biblija priprostih, str. 73
- 300 ## \$a List <2-12>: Posveta wirtemberškom vojvodi Kristofu na njem. i hrv. jeziku / Primož Trubar, Anton Dalmatin, Stipan Istran
- 300 ## \$a Tiskano u 1000, sačuvano 30-ak primj. —> Nazor. Riznica, str. 74
- 316 ## \$a Uvezano u kartonske korice; na kožnom hrptu nasl. u zlatotisku: Truber Postilla
\$5 NSB, RIIA-80-10
- 316 ## \$a Uvezano u mramorizirani karton
\$5 MR 1172-80
- 316 ## \$a Nepotpun primj., nedostaje 19 listova
\$5 MR 1172-80
- 317 ## \$a Na nasl. str. zapisi: Catalogo inscriptus Collegij Viennensis Societis Jesu; Vekoslava Babukića 1841. 9/10. dobih na dar od g. c. kr. kapetana Tadije Berkića u Mitrovici
\$5 NSB, RIIA-80-10
- 318 ## \$a Pregledano
\$c 19941031
\$l Dobro
\$5 NSB, RIIA-80-10
\$n Očistiti listove
- 321 1# \$a Badalić. Jugoslavica 93
- 321 1# \$a Nazor. Riznica 131
- 500 10 \$3 921006077
\$a Hishna postilla d. Martina Luthera

zheste nedelske inu teh imenitishiu
evangelie skusi cejlu lejtu skusi
Prismosha Truberia
\$m hrv. prijevod
510 1# \$a Kurtze Auslegung ueber die Sontags
unnd der fuernembsten Fest Evangelia
durch das gantz Jar
\$z ger
606 ## \$3 921130087
\$a Propovijedi, nedjeljne
\$z 16 st.
\$x hrvatski prijevodi
\$2 rbgenr
620 ## \$a Njemačka
\$d Tuebingen
\$d Urach
686 ## \$a 46
\$2 NSB
702 11 \$3 910226152
\$a Trubar
\$b Primož
\$4 730
\$4 290
702 10 \$3 920703036
\$a Anton Dalmatin
\$4 730
\$4 290
702 11 \$3 910625099
\$a Konzul Istranin
\$b Stjepan
\$4 730
\$4 290
702 11 \$3 920708135
\$a Ungnad
\$b Ivan
\$4 750
702 11 \$3 910305304
\$a Luther
\$b Martin
\$4 100
702 11 \$3 921007044
\$a Brentz
\$b Johann
\$4 100
702 11 \$3 921007046
\$a Loss
\$b Lucas
\$4 100
702 11 \$3 921007047
\$a Melanchthon
\$b Philipp
\$4 100
702 11 \$3 940428077
\$a Berkić
\$b Tadija
\$4 390
\$5 RIIA-8o-10

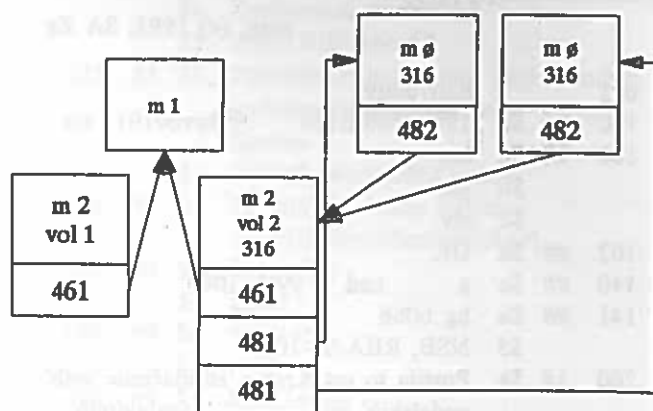
702 11 \$3 910627031
\$a Babukić
\$b Vjekoslav
\$4 390
\$5 NSB, RIIA-8o-10
712 02 \$3 940428112
\$a Collegium Societatis Iesu
\$4 390
\$5 NSB, RIIA-8o-10
801 #0 \$a HR
\$b NSB, R
\$g PPIAK
980 ## \$b C
990 ## \$a RIIA-8o-10
\$c St. sig. R 321
\$c SM.21.HI.3.
990 ## \$a MR 1172-8o

7 pavyzdys

Tai daugiatomio leidinio katalogavimo, sudarant hierarchinius įrašų ryšius pavyzdys. Antikvarinį leidinį rekomenduojama kataloguoti sudarant daugialygi įrašą, kad būtų galima atspindėti visas egzempliorių ypatybes. Ryšio duomenys tarp tomų įrašomi 461 lauke.

2 tomas yra "dirbtinis rinkinys", vadinasi, jį sudaro du kartu ištišti dokumentai. Kiekvienas dokumentas kataloguojamas sudarant atskirą įrašą. Įrašė pateikiama rišlaus teksto pastaba (316), aprašanti ištištus dokumentus, ir ryšį tarp įrašų 481 ir 482 laukuose. (Žr. pieš.)

Daugiatomio leidinio, kurio antras tomas yra konvoliutas, daugialygiš aprašas

-bib-950726017-----00000iam1 2200000 45-----
-----20/11/95-----
ptag, (c) 1993, 3A Zg

001 950726017
100 ## \$a 19950726d15701571 y0hrvy0191 ba
101 0# \$a lat
102 ## \$a DE
140 ## \$a a a yyya 1000

200 1# \$a Pauli principis de la Scala et Hun ...
Miscellaneorum ...
210 ## \$a Coloniae
\$c ex officina typographica Theodori
Graminaci
\$d anno 1570.
215 ## \$a 2 sv.
\$c illustr.
\$d 8° (20 cm)
300 ## \$a Jed. oblik autorova imena: Pavao Skalić
316 ## \$a Uvezano u bijele kožnate korice
\$5 NSB, RIIF-8o-300 sv. 1-2
318 ## \$a Pregledano
\$n Restaurirati uvez i očistiti listove
\$5 NSB, RIIF-8o-300 sv. 1-2
\$l Oštećen uvez
\$c 19950726
321 1# \$a Jurić. Scriptores, sv. 1/1, str. 552
620 ## \$a Njemačka
\$d Koeln
686 ## \$a 35/31
\$2 NSB
700 #1 \$3 911002002
\$a Skalić
\$b Pavao
702 11 \$3 950505085
\$a Graminaeus
\$b Theodor
\$4 750
801 #0 \$a HR
\$b NSB, R
\$g HR PPIAK
980 ## \$b C
990 ## \$a RIIF-8o-300 sv. 1-2
990 ## \$a 62.662 sv. 1-2 (st. sig.)
990 ## \$a SM.26.D.24. sv. 1-2 (st. sig.)

-bib-950726018-----00000iam2 2200000 45-----
-----20/11/95-----
ptag, (c) 1993, 3A Zg

001 950726018
100 ## \$a 19950726d1570 y0hrvy0191 ba
101 0# \$a lat
102 ## \$a DE
140 ## \$a ac caa yyyb 1100
141 ## \$a a a0dc
\$5 RIIF-8o-300 sv. 1
200 1# \$a De rerum caussis et successibus et de
secretiore quadam methodo qua
euersiones omnium regnorum universi
orbis et futurorum series erui possint
\$c libri septem
215 ## \$a <8>, 275, <4> lista
461 #1 \$1 001950726017
\$1 2000#\$v<Tomus 1>

801 #0 \$a HR
\$b NSB, R
\$g HR PPIAK
980 ## \$b C
990 ## \$a RIIF-8o-300 sv. 1

-bib-950726019-----00000iam2 2200000 45-----
-----20/11/95-----

ptag, (c) 1993, 3A Zg

001 950726019
100 ## \$a 19950726d1571 y0hrvy0191 ba
101 1# \$a lat
102 ## \$a DE
140 ## \$a ac caa yyyb 1100
141 ## \$a ag aldc
\$5 NSB, RIIF-8o-300 sv. 2
200 1# \$a Tomus secundus sive Catholici
epistemonis contra quondam corruptam
ac deprauatam encyclopediam
\$c libri XV
215 ## \$a <12, 820, <4>, 144, 24 str.
316 ## \$a Privezano: <1> Pauli principis de la
Scala et Hun ... Pro ecclesia Rhomana
ciusque autoritate atq<ue> religione
aduersus vesaniam neopistorum ...
oratio. <2> Theodori Graminaci in
Esaiam et prophetiam sex dierum
geneseos oratio. Coloniae, 1571.
\$5 NSB, RIIF-8o-300 sv. 2
461 #1 \$1 001950726017
\$1 2000#\$v<Tomus 2>
481 #1 \$1 001950726032
\$1 2000#\$aLoci comunes theologici sive
Pro Ecclesia Rhomana eiusque autoritate
atque religione adversus vesaniam
neopistorum ... oratio\$5NSB, RIIF-8o-
300 sv. 2

481 #1 \$1 001950726039
\$1 2000#\$aTheodori Graminaci In Esaiam
et propheyam sex dierum geneseos
oratio\$5NSB, RIIF-8o-300 sv. 2

801 #0 \$a HR
\$b NSB, R
\$g HR PPIAK
980 ## \$b C
990 ## \$a RIIF-8o-300 sv. 2

-bib-950726032-----00000iam0 2200000 45-----
-----20/11/95-----

ptag, (c) 1993, 3A Zg

001 950726032
100 ## \$a 19950726d1571 y0hrvy0191 ba

- 101 0# \$a lat
 102 ## \$a DE
 140 ## \$a ac caa yyyb 1100
 141 ## \$a ag a0dc
 \$5 RIIIF-8o-300 sv. 2, privez 1
 200 1# \$a Pauli principis de la Scala et Hun ...
 Loci communes theologici siue Pro
 Ecclesia Rhomana eiusque autoritate
 atq<ue> religione aduersus vesaniam
 neopistorum iuxta artificium
 alphabetariae reuolutionis oratio
 210 ## \$a Coloniae
 \$c ex officina Theodori Graminaci
 \$d anno 1571.
 215 ## \$a <8>, 144 str.
 \$c ilustr.
 \$d 8° (20 cm)
 300 ## \$a Jed. oblik autorova imena: Pavao Skalić
 316 ## \$a Privezano uz: Pauli principis de la Scala
 et Hun ... Tomus secundus sive epistemonis
 contra quondam corruptam ac deprauatam
 encyclopaediam ... Coloniae, 1571.
 \$5 NSB, RIIIF-8o-300 sv. 2, privez 1
 321 1# \$a Jurić. Scriptores, sv. 1/1, str. 552
 482 #1 \$1 001950726019
 \$1 2000#\$a Tomus secundus sive Catholici
 epistemonis contra quondam corruptam
 ac deprauatam encyclopaediam.\$5NSB,
 RIIIF-8o-300 sv. 2
 620 ## \$a Njemačka
 \$d Koeln
 686 ## \$a 31/34
 \$2 NSB
 700 #1 \$3 911002002
 \$a Skalić
 \$b Pavao
 702 11 \$3 950505085
 \$a Graminaeus
 \$b Theodor
 \$4 750
 801 #0 \$a HR
 \$b NSB, R
 \$g HR PPIAK
 980 ## \$b C
 990 ## \$a RIIIF-8o-300 sv. 2, privez 1

-bib--950726039-----00000iam0 2200000 45---
 -----20/11/95--

ptag, (c) 1993, 3A Zg

- 001 950726039
 100 ## \$a 19950726d1571 y0hrvy0191 ba
 101 0# \$a lat
 102 ## \$a DE
 140 ## \$a ac caa yyyb 1100
 141 ## \$a ag a0dc

- \$5 RIIIF-8o-300 sv. 2, privez 2
 200 1# \$a Theodori Graminaci in Esaiam et
 prophetiam sex dierum genesos
 \$c oratio qua omnium prophetarum et
 legis argumenta summatim
 comprehenduntur ...
 210 ## \$a Coloniae
 \$c <s. n.>
 \$d 1571.
 215 ## \$a 24 str.
 \$c ilustr.
 \$d 8° (20 cm)
 300 ## \$a Vjerojatno tiskano u autorovoj tiskari
 316 ## \$a Privezano uz: Pauli principis de la Scala
 et Hun ... Tomus secundus sive Catholici
 epistemonis contra quondam corruptam
 ac deprauatam encyclopaediam ...
 Coloniae, 1571.
 \$5 NSB, RIIIF-8o-300 sv. 2, privez 2
 482 #1 \$1 001950726019
 \$1 2000#\$a Tomus secundus sive Catholici
 epistemonis contra quondam corruptam
 ac deprauatam encyclopaediam.\$5NSB,
 RIIIF-8o-300 sv. 2
 620 ## \$a Njemačka
 \$d Koeln
 686 ## \$a 32
 \$2 NSB
 700 #1 \$3 950505085
 \$a Graminaeus
 \$b Theodor
 \$4 070
 \$4 750
 801 #0 \$a HR
 \$b NSB, R
 \$g HR PPIAK
 990 ## \$a RIIIF-8o-300 sv. 2, privez 2

8 pavyzdys

Autorizuotas kompiuterinis asmenvardžio įrašas.

-aut--930416084-----00000nx 2200000n 45-----
 -----20/11/95--

ptag, (c) 1993, 3A Zg

- 001 930416084
 100 ## \$a 19930416ahrvy0191 ba
 200 #1 \$a Cipiko
 \$b Koriolan
 300 0# \$a Humanist i ratnik iz Trogira, 1425-1493.
 --> HBL, sv. 2, str. 677
 400 #1 \$a Cippico
 \$b Koriolan
 400 #1 \$a Cepio
 \$b Coriolanus
 400 #1 \$a Cepio Dalmata

- \$b Coriolanus
 801 #0 \$a HR
 \$b NSB, R
 810 ## \$a HBL, sv. 2, str. 677

9 pavyzdys

Autorizuotas kompiuterinis kolektyvo įrašas.

-aut--940428112-----00000nx 2200000n 45-----
 -----20/11/95--

ptag, (c) 1993, 3A Zg

- 001 940428112
 100 ## \$a 19940428ahrvy0191 ba
 210 02 \$a Collegium Societatis Iesu
 \$b Beč
 410 02 \$a Collegium Societatis Iesu Viennensis
 801 #0 \$a HR
 \$b NSB, R

10 pavyzdys

Autorizuotas kompiuterinis unifikuotos antraštės įrašas.

-aut--950725085-----00000nx 2200000n 45-----
 -----20/11/95--

ptag, (c) 1993, 3A Zg

- 001 950725085
 100 ## \$a 19950725ahrvy0191 ba
 230 ## \$a Arte de navegar
 \$m talijanski prijevod
 801 #0 \$a HR
 \$b NSB, R

11 pavyzdys

Autorizuotas kompiuterinis dalykinės rubrikos įrašas.

-aut--950426081-----00000nx 2200000n 45-----
 -----20/11/95--

ptag, (c) 1993, 3A Zg

- 001 950426081
 100 ## \$a 19950426ahrvy0191 ba
 152 ## \$b rbgenr
 250 ## \$a Statuti
 \$y Hrvatska
 \$z 16. st.
 801 #0 \$a HR
 \$b NSB, R

Iš anglų k. vertė N. Bulotaitė

¹ Willer, Mima. CROLIST : Croatian Library and Information System. // Vine, 97 (December 1994), 39-44.

² Retrospective conversion in Europe : 15th to 19th century printed materials : proceedings of the International Conference, Munich 28-30th November 1990 / edited by Franz Georg Kaltwasser and John Michael Smethurst. - München; London [etc.] : Saur, 1992. - (Bibliothekspraxis ; 31).

European Working Group on Retrospective Cataloguing : final report. // Liber quarterly. (1992), 2, 47-60.

Hellinga, Lotte. The Consortium of European Research Libraries. // International cataloguing and bibliographic control. 22 (1993), 4, 60-63.

³ Waters, Donald. J. From microfilm to digital imagery : on the feasibility of a project to study the means, costs and benefits of converting large quantities of preserved library materials from microfilm to digital images : a report of the Yale University Library to the Commission on Preservation and Access. - Washington, D.C. : The Commission on Preservation and Access, 1991.

⁴ Seminar Standardiziranje katalogne obrade stare i rijetke tiskane grade, Zagreb, 10-11. prosinca 1992 = Seminar Standardization of cataloguing for old and rare printed material, Zagreb, 10-11 December, 1992 / uredila Tinka Katić. - Zagreb : Nacionalna i sveučilišna biblioteka, 1993. ISBN 953-6000-52-0

⁵ Katić, Tinka, Willer, Mima. Retrospektivna katalogizacija u Zbirci starih i rijetkih knjiga Nacionalne i sveučilišne biblioteke. // Vjesnik bibliotekara Hrvatske.

⁶ Fabian, Claudia. The Eurodatabase and European cooperation in early book cataloguing. // Liber quarterly. (1992), 2, 65-66.